

Sygn. akt III AUa 972/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajączkowski

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska (spr.)

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: Stażysta Aleksandra Bialecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Ł.

sprawy **Z. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 26 kwietnia 2016 r. sygn. akt VIII U 2175/15,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.

Sygn. akt: III AUa 972/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., powołując się na przepis art. 4 w związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, odmówił Z. K. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż na dzień 1 stycznia 2009 roku Z. K. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 niniejszej ustawy o emeryturach pomostowych, wynoszącego co najmniej 15 lat. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych w myśl art. 49 okresu zatrudnienia od dnia 3 listopada 1976 roku do dnia 14 maja 1977 roku, od dnia 28 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku, od dnia 15 kwietnia 1986 roku do dnia 19 czerwca 1987 roku oraz od dnia 20 czerwca 1987 roku do dnia 31 stycznia 2003 roku, ponieważ pracodawcy nie potwierdzają, że w okresach tych ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z art. 51 tej ustawy, płatnik składek jest zobowiązany do wystawienia zaświadczenia o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udokumentowany ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy w wymiarze 36 lat, 8 miesięcy i 5 dni, w tym 3 lata, 1 miesiąc i 15 dni okresów nieskładkowych.

W dniu 22 lipca 2015 roku Z. K. złożył odwołanie od powyższej decyzji. W uzasadnieniu odwołujący się wskazał, iż organ rentowy przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej nie zaliczył mu do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia

w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej od dnia 3 listopada 1976 roku do dnia 14 maja 1977 roku, w O. Przedsiębiorstwie (...) od dnia 28 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku, w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 15 kwietnia 1986 roku do dnia 19 czerwca 1987 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 20 czerwca 1987 roku do dnia 31 stycznia 2003 roku. Skarżący podniósł,

iż przedstawił świadectwa pracy stwierdzające wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, jednakże okazały się dla organu rentowego niewystarczające. Wskazał, iż decyzją z dnia 2 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że na podstawie dołączonych świadectw, przyjmuje za udowodnione okresy pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999 roku w wymiarze 14 lat, 9 miesięcy i 29 dni, natomiast jako rybak morski, odwołujący się pracował jeszcze do czasu likwidacji przedsiębiorstwa, tj. do 2002 roku.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, wywodząc, jak w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmieniła zaskarżoną decyzję i przyznał Z. K. prawo do emerytury pomostowej od dnia 18 maja 2015 r.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w następującym stanie faktycznym i jego prawne ocenie:

Ubezpieczony Z. K., urodzony (...), niebędący członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, złożył w dniu 5 maja 2015 roku wniosek o emeryturę pomostową. W dacie złożenia wniosku o emeryturę Z. K. nie pozostawał w stosunku pracy. W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udokumentował w sposób bezsporny ogólny staż pracy w wymiarze 36 lat, 8 miesięcy i 5 dni, w tym okresy składkowe 33 lata, 6 miesięcy i 20 dni, a okresy nieskładkowe 3 lata, 1 miesiąc i 15 dni.

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., powołując się na przepis art. 4 w związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, odmówił Z. K. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż na dzień 1 stycznia 2009 roku wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 niniejszej ustawy o emeryturach pomostowych, wynoszącego co najmniej 15 lat. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych w myśl art. 49 ustawy okresu zatrudnienia od dnia 3 listopada 1976 roku do dnia 14 maja 1977 roku, od dnia 28 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku, od dnia 15 kwietnia 1986 roku do dnia 19 czerwca 1987 roku oraz od dnia 20 czerwca 1987 roku do dnia 31 stycznia 2003 roku, ponieważ pracodawcy nie potwierdzają, że w okresach tych ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca posiada prawo jazdy kat. C – uprawnienia do kierowania pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony, z wyjątkiem autobusu, a także ciągnikiem rolniczym lub pojazdem wolnobieżnym od dnia 14 października 1976 roku. W okresie od dnia 3 listopada 1976 roku do dnia 14 maja 1977 roku ubezpieczony był zatrudniony w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy. Z dniem 3 listopada 1976 roku został mianowany funkcjonariuszem pożarnictwa oraz kierowcą. W świadectwie pracy z dnia 14 maja 1977 roku pracodawca wskazał, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy. W ramach zatrudnienia, skarżący wykonywał pracę funkcjonariusza pożarnictwa - kierowcy wozu bojowego. Do jego obowiązków należało prowadzenie wozów bojowych, nie był oddelegowywany do prowadzenia innych pojazdów powyżej 3,5 tony.

W świadectwie pracy z dnia 20 stycznia 2005 roku wskazano, że Z. K. był zatrudniony w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Ł. od dnia 3 listopada 1976 roku do dnia 14 maja 1977 roku i w okresie tym

wykonywał pracę funkcjonariusza pożarnictwa na stanowisku kierowcy, wymienioną w wykazie A, dziale XIV, pkt 23, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Następnie w okresie od dnia 28 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku Z. K. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...)

i Mieszkaniowej w Z., Oddział w O., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodowego. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za rodzaj prowadzonego pojazdu, ponadto obowiązywała go umowa o odpowiedzialności majątkowej, którą powierzono mu samochód specjalny. W spornym Z. K. był kierowcą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, tj. w okresie zimowym pługów do odśnieżania ulic, a w okresie letnim samochodu do zbiórki odpadów komunalnych, tzw. śmieciarki. Wnioskodawca nie był kierowany do innych prac. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O., będąca następcą prawnym (...) Przedsiębiorstwa (...) w Z., wystawiła ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym wskazano, iż był on zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Z.

w okresie od dnia 28 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku i w okresie tym wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (prace wymienione w wykazie A, dziale VIII, poz. 2, pkt. 1, zawartym w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983r w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu Administracji, (...) Terenowej i Ochrony (...), na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

W okresie od dnia 9 września 1985 roku do dnia 31 stycznia 2003 roku odwołujący się był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ś., na stanowiskach starszego wartownika, funkcjonariusza pożarnictwa, pomocnika kucharza okrętowego i młodszego kucharza okrętowego. W ramach zatrudnienia w tym zakładzie pracy, w okresie od dnia 15 kwietnia 1986 roku do dnia 19 czerwca 1987 roku, był zatrudniony na stanowisku funkcjonariusza pożarnictwa w ramach Straży Pożarnej, jako kierowca wozu bojowego. Z dniem 20 czerwca 1987 roku Z. K. został przeniesiony do pionu połowów na pracownika morskiego i powierzono mu obowiązki pomocnika kucharza. W umowie o pracę z dnia 19 czerwca 1987 roku wskazano, że jest to praca wykonywana w szczególnych warunkach. Z dniem 23 czerwca 1991 roku powierzono wnioskodawcy stanowisko młodszego kucharza. W ramach zatrudnienia na stanowiskach pomocnika kucharza i młodszego kucharza wnioskodawca pracował na statkach do połowów dalekomorskich. Przedsiębiorstwo (...) w Ś. wystawiło skarżącemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym wskazano, iż Z. K. był zatrudniony w zakładzie pracy od dnia 9 września 1985 roku do dnia 31 stycznia 2003 roku, przy czym w okresach od dnia 15 kwietnia 1986 roku do dnia 19 czerwca 1987 roku oraz od dnia 20 czerwca 1987 roku do dnia 28 stycznia 2003 roku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace funkcjonariusza pożarnictwa (Wykaz A, dział XIV, poz. 23) oraz na statkach rybackich w rybołówstwie dalekomorskim (Wykaz B, dział IV, poz. 4) na stanowisku funkcjonariusza pożarnictwa oraz pomocnika kucharza okrętowego i młodszego kucharza okrętowego, wymienionym w wykazie A – B, dziale XIV-IV, pozycja 1-4, pkt 1 – 19 wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 24 Ministra Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej. W świadectwie tym wskazano również, że ubezpieczony nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Z. K. korzystał z zasiłków chorobowych w następujących okresach: 29 czerwca - 31 sierpnia 1997 roku, 5 – 12 stycznia 1999 roku, 15 marca – 5 maja 2000 roku, 9 – 22 czerwca 2001 roku, 23 czerwca – 6 lipca 2001 roku, 31 sierpnia – 28 września 2001 roku, 24 czerwca – 20 grudnia 2002 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów, zarówno w postaci dokumentów, w tym przede wszystkim dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez

uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, oraz w sposób rzetelny, stąd też zostały uznane za wiarygodne. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego się, co do charakteru jego pracy w spornych okresach, nie znajdując żadnych podstaw, by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Zeznania wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych skarżącego ze spornych okresów, tworząc logiczną całość i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, Sąd pierwszej instancji uznał, iż odwołanie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 roku (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 965), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W myśl art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2)spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3)w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zatem stosownie do powołanego ostatnio przepisu, prawo do emerytury pomostowej może nabyć również osoba, która po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jednakże w dniu wejścia w życie ustawy miała okres wymaganych 15 lat pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z tym, że praca ta musi być pracą w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów tej ustawy, tj. art. 3 ust. 1 i 3, a nie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. min.: wyrok Sądu Najwyższego z 4.12.2013 r., II UK 159/13, opubl. LEX nr 1405231, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 13.03.2014 r., III AUa 1531/13, opubl. LEX nr 1441422, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27.02.2014 r., III AUa 1045/13, opubl. LEX 1439028, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14.01.2014 r. III AUa 577/13, opubl. LEX 1441543, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 9.01.2014 r., III AUa 705/13, opubl. LEX 1415788, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 7.11.2013 r., III AUa 343/13).

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane

w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Według ust. 3 cytowanego wyżej przepisu, prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe, co do daty urodzenia (po dniu 31 grudnia 1948 roku), wieku, rozwiązania umowy o pracę oraz posiadania co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, ustalonego na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy zasadniczo nie kwestionował również, iż w okresach od dnia 3 listopada 1976 roku do dnia 14 maja 1977 roku skarżący, będąc funkcjonariuszem pożarnictwa w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Ł., od dnia 28 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku, będąc kierowcą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Z., Oddział w O., w okresie od dnia 15 kwietnia 1986 roku do dnia 19 czerwca 1987 roku, będąc zatrudnionym jako funkcjonariusz pożarnictwa, a od dnia 20 czerwca 1987 roku do dnia 28 stycznia 2003 roku, będąc pomocnikiem kucharza okrętowego i młodszego kucharza okrętowego na statkach dalekomorskich w Przedsiębiorstwie (...), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Organ rentowy odmówił jednak Z. K. zaliczenia spornych okresów, jako okresów pracy w warunkach szczególnych dla potrzeb przyznania prawa do emerytury pomostowej, wskazując, że za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 roku ubezpieczony powinien przedłożyć wystawione przez pracodawcę zaświadczenie, o którym mowa w art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, potwierdzające okresy pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 przedmiotowej ustawy. Zdaniem organu rentowego, skoro wnioskodawca nie przedłożył przedmiotowego zaświadczenia, nie można było uznać, iż wykazał w postępowaniu przed organem rentowym, iż w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Przedmiotem oceny Sądu było zatem, czy w analizowanym przypadku brak zaświadczenia, o którym mowa w art. 51 ustawy pomostowej, stanowi przeszkodę do przyznania Z. K. prawa do emerytury pomostowej. Odnosząc się do twierdzeń organu rentowego, Sąd Okręgowy wskazał, że art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych stanowi, iż płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 roku. Przepis art. 12 stosuje się odpowiednio. Definicja płatnika składek została przy tym zamieszczona w art. 2 pkt 2 ustawy, gdzie sprecyzowano, że pod pojęciem tym trzeba rozumieć pracodawcę, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (czyli osobę zatrudniającą pracowników lub u której odbywana jest służba zastępcza oraz jednostkę organizacyjną lub osobę fizyczną pozostającą z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład) oraz ubezpieczonego, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. d tejże ustawy (czyli osobę zobowiązaną do opłacania składek na własne ubezpieczenie społeczne). Dodatkowo, Sąd orzekający wywiódł, że należało mieć na uwadze całość regulacji zamieszczonych w rozdziale 6 ustawy o emeryturach pomostowych, w którym określono, m.in. zasady i tryb opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych. W szczególności, w zamieszczonym w tym rozdziale przepisie art. 37 ust. 1, wskazano, że składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych oblicza, rozlicza i opłaca co miesiąc płatnik składek. Trzeba przy tym zaznaczyć, iż ów Fundusz został powołany do życia właśnie omawianą ustawą

(por. art. 29 ust. 1), która w tym zakresie weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 roku (vide: art. 57 pkt 1 ustawy). Oceniając w tym aspekcie całość przytoczonych regulacji, zdaniem Sądu, możliwym było wyprowadzenie z nich jedynie takiego wniosku, iż w każdym przypadku, w którym w ustawie mowa jest o płatniku składek i jego obowiązkach, ustawodawca miał na myśli płatnika składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, a więc te podmioty, o jakich mowa w przepisach art. 4 pkt 2 lit. a oraz lit. d ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które począwszy od dnia 1 stycznia 2010 roku zatrudniały osoby wykonujące prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i w związku z tym zobowiązane były do opłacania składek na ten fundusz (art. 35 ust. 1 ustawy). Tylko tacy więc płatnicy składek (a nie wszystkie, abstrakcyjnie rozumiane, podmioty, które kiedykolwiek opłaciły jakąkolwiek składkę na ubezpieczenie społeczne) mają obowiązek wystawiania zaświadczeń, o jakich mowa w przepisie art. 51. Skoro więc skarżący był zatrudniony w Przedsiębiorstwo (...) w Ś. i tam wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a podmiot ten – co jest faktem notoryjnym - od 2002 roku, kiedy to rozpoczęto jego likwidację, nie prowadzi już absolutnie żadnej działalności, w szczególności nie zatrudnia pracowników, brak było podstaw do uznania go za płatnika składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, zobowiązanego do wystawiania omawianych zaświadczeń. Rozumowanie przedstawione przez organ rentowy okazało się także błędne i z innego powodu. Organ ten pominął bowiem całkowicie regulację zamieszczoną w przepisie art. 3 ust. 7 ustawy, zgodnie z którą, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na gruncie zaś omawianych przepisów (stosowanych zawsze łącznie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (vide art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej)), nie budziło nigdy wątpliwości sądu, ani organu rentowego, iż okresy wykonywania takich prac mogą zostać stwierdzone bądź w świadectwie pracy, bądź w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach (§ 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku). Takimi zaś świadectwami, wystawionymi ściśle według wzoru, o jakim mowa w rozporządzeniu, Z. K. dysponował, co do wszystkich spornych okresów i przedłożył je organowi rentowemu, który w żadnej mierze nie zakwestionował ich mocy wiążącej. Na marginesie już tylko Sąd pierwszej instancji wskazał, że w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stanowiącego akt wykonawczy do art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wymienione są prace: funkcjonariuszy pożarnictwa (Wykaz A, Dział XIV, poz. 23), kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (Wykaz A, Dział VIII, poz. 2) oraz prace na statkach morskich i w polskim ratownictwie okrętowym - pracownicy wpisani na listę członków załogi tych statków (Wykaz A, Dział VIII, poz. 4). Również w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, pod poz. 23 wymienione zostały prace na statkach żeglugi morskiej, zaś w załączniku nr 2 do tej ustawy, pod poz. 20 wymienione zostały prace pracowników jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a – 5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej, uczestniczących bezpośrednio w akcjach ratunkowych.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, koniecznym było więc uznanie, że Z. K., na dzień 1 stycznia 2009 roku legitymował się okresem zatrudnienia uprawniającym go nabycia emerytury pomostowej przekraczającym 15 lat. Dokonując wyliczenia okresu zatrudnienia ubezpieczonego w warunkach szczególnych na potrzeby ustalenia uprawnień do emerytury pomostowej, Sąd wziął przy tym pod uwagę, że z okresu tego należało wyliczyć te okresy, podczas których ubezpieczony korzystał ze zwolnień lekarskich. Stosownie do treści art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych, przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Odliczenie wyżej wymienionych okresów od stażu pracy nie miało jednak wpływu na rozstrzygnięcie, bowiem i tak łączny staż faktycznej pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych okazał się być dłuższy niż 15 lat.

Zgodnie z normą art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Jak jednak wynika z treści przepisu art. 26 ust. 1 ustawy,

emeryturę pomostową wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur, określonych m.in. w art. 129 ustawy emerytalnej. Ten ostatni przepis stanowi zaś, iż świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Z. K. 60 rok życia ukończył w dniu 18 maja 2015 roku, wniosek o emeryturę pomostową złożył w dniu 5 maja 2015 roku, a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 18 maja 2015 roku, tj. od ukończenia wieku emerytalnego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł, jak w sentencji swojego wyroku.

Wyrok ten zaskarżył w całości apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., który zarzucił rozstrzygnięciu;

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury, pomimo niespełnienia ustawowego warunku wskazanego w tym przepisie;

- naruszenie prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c., wskutek przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów, wydania wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i oparcie rozstrzygnięcia na błędnych ustaleniach faktycznych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 6 kwietnia 2017 r. pełnomocnik organu rentowego sprecyzował zarzuty apelacji w ten sposób, że w rozpatrywanej sprawie doszło do naruszenia treści art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych przez niezłączenie dokumentu, o jakim mowa w tym przepisie (tj. wystawionego przez płatnika składek zaświadczenia o okresach pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r.), a nadto poprzez nieudowodnienie, że skarżący w ogóle wykonywał prace w warunkach szczególnych na gruncie ustawy o emeryturach pomostowych.

Formułując powyższe zarzuty, strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł dodatkowo, że niezależnie od wszystkiego, Sąd Okręgowy przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej, błędnie ustalił datę początkową świadczenia na 18 maja 2015 r. Ponieważ ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w dniu 9 czerwca 2015 r., prawo do emerytury pomostowej mogło zostać co najwyżej przyznane od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek, tj. od 1 czerwca 2015 r.

Z. K. domagał się oddalenia apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, ponieważ zaskarżony wyrok zapadł w sprawie, w której w istocie doszło do naruszenia przepisów prawa procesowego, w tym art. 233 § 1 k.p.c., poprzez niewyjaśnienie okoliczności faktycznych sprawy istotnych dla rozstrzygnięcia o roszczeniu wnioskodawcy, a nadto prawa procesowego, zwłaszcza art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, wskutek ustalenia prawa do emerytury pomostowej, gdy nie zostało udowodnione, że ubezpieczony spełnił wszystkie konieczne warunki do nabycia tego świadczenia.

Przedmiotem postępowania w sprawie była ocena uprawnień wnioskodawcy do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), powoływanej dalej jako „ ustawa o emeryturach pomostowych ”.

Na podstawie art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem przepisów art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: (1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; (2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; (3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; (4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony

na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; (5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; (6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; (7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z mocy art. 49 ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: (1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; (2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; (3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych po dniu 31 grudnia 2008 r. (czyli od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych). Osoby, które takiej pracy po wskazanej dacie nie wykonywały, a w rezultacie nie spełniają warunku określonego w art. 4 pkt 6 ustawy, mają możliwość uzyskania emerytury pomostowej w oparciu o art. 49 ustawy, który w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r. sygn. II UK 159/13, opubl. LEX nr 1405231, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. sygn. II UK 164/11, opubl. OSNP 2013/5-6/62, LEX nr 1289168; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013 r. sygn. I UK 448/12, LEX nr 1396383).

W niniejszej sprawie nie było kwestionowane to, że do wnioskodawcy, który po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał w ogóle jakiegokolwiek pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie ma zastosowania przepis art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Wnioskodawca nie może nabyć prawa do świadczenia na podstawie tej regulacji prawnej, skoro po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Jego uprawnienie do emerytury pomostowej należało rozpatrywać wyłącznie w aspekcie przepisu art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Przepis ten określa wyjątek od warunków ustalenia prawa do emerytury pomostowej określonych w art. 4 oraz art. 5 – 11 ustawy o emeryturach pomostowych. Niewątpliwie łagodzi on restrykcyjne przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej wynikające z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych (w myśl tego przepisu jednym z warunków jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie tylko przed dniem 1 stycznia 1999 r., czyli przed datą wejścia w życie reformy systemu emerytalnego, lecz – dodatkowo – również po dniu 31 grudnia 2008 r., czyli pod rządem ustawy o emeryturach pomostowych). W art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych ustawodawca – dla nabycia prawa do emerytury pomostowej – „zwalnia” ubezpieczonego z konieczności wykonywania prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r., ale czyni to pod warunkiem osiągnięcia przez ubezpieczonego do dnia 1 stycznia 1999 r. stażu pracy odbytego w szczególnych warunkach (w szczególnym charakterze) w takim rozmiarze, jaki jest wymagany przez aktualnie obowiązujące przepisy ustawy o emeryturach pomostowych. Omawiana regulacja w swoisty sposób respektuje prawa osób wykonujących przez długi czas prace w szczególnych warunkach (w szczególnym charakterze), które z różnych przyczyn, często niezależnych od siebie, po dniu 1 stycznia 1999 r. utraciły status pracowników zatrudnionych przy takich pracach, a z racji stosunkowo niskiego wieku nie nabyłyby jeszcze prawa do emerytury powszechnej według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS. Gdyby nie treść przepisu art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, to w opisanej sytuacji warunek objęty w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych praktycznie uniemożliwiłby tym osobom skuteczne ubieganie się również o emeryturę pomostową.

W zakresie interpretacji przepisu art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych zapadł wyrok SN z 13 marca 2012 r. (II UK 164/11, L.), w który SN stwierdził, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub przepisów dotychczasowych) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 1999 r. W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy w warunkach szczególnych według poprzednio obowiązujących przepisów, to może nabyć prawo do „ nowego ” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych). Innymi słowy, brak podstaw do prawnych do przyznania emerytury pomostowej takiemu ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze dziś nie może być kwalifikowany w taki sposób. Oddalając w tej sprawie odwołanie wnioskodawcy w sprawie o ustalenie prawa do emerytury pomostowej, SN stwierdził, że nie spełnia przesłanki określonej w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Jeśli więc prace wykonywane przez uprawnionego we wskazanych przez niego okresach nie były ani pracami w warunkach szczególnych, ani w szczególnym charakterze w rozumieniu aktualnie obowiązujących przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej (podobnie wyr. SN z 4 września 2012 r., I UK 164/12, L., w którego tezie stwierdzono, że określenie „ okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ” zawarte w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych oznacza okres pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy zgodzić się ze stroną apelującą, że zaskarżony wyrok zapadł w sprawie, w której nie zostało dostatecznie wyjaśnione, czy Z. K. spełnił wszystkie konieczne przesłanki do nabycia emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, a przede wszystkim, czy legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że dla wykazania spełnienia przez wnioskodawcę tej przesłanki wystarczyło, że udowodnił on posiadanie co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, wykazanej załączonymi do akt świadectwami pracy. Nawet jeśli wszystkie sporne okresy zostały uznane za wykonywane w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w świetle dotychczasowych przepisów, tj. ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., to nie oznacza to jeszcze, iż zachowały one taki sam charakter w świetle przepisów obecnie obowiązującej ustawy o emeryturach pomostowych, a mianowicie art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Sąd pierwszej instancji większą część swoich rozważań poświęcił kwestii braku złożenia przez ubezpieczonego do akt sprawy zaświadczenia płatnika składek, o jakim mowa w art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, tj. zaświadczenia potwierdzającego okresy pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 1999 r., a co za tym idzie, stwierdził, iż brak możliwości uzyskania takiego dokumentu z uwagi likwidację płatnika składek nie może rodzić dla strony ujemnych skutków. Wiązało się to z zarzutem organu rentowego, który brak takiego dokumentu łączył z niemożnością uzyskania przez wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej z racji nieudokumentowania spornej przesłanki. Nie można jednak podzielić poglądu organu rentowego, że wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, można dowodzić przed sądem jedynie na podstawie świadectwa pracy wystawionego przez płatnika składek, gdyż przepis art. 51 tej ustawy nie zmienia przepisów kodeksu postępowania cywilnego określających katalog środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowodniać fakty, z których wywodzi skutki prawne (patrz: wyrok SA w Łodzi z 20 lutego 2012 r., III AUa 1044/12. L.). Nawet jeśli wnioskodawca nie przedstawił stosownego zaświadczenia płatnika składek, to mógł on w każdy dopuszczalny przez prawo procesowe

sposób dowodzić, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Obowiązkiem Sądu Okręgowego było pouczenie strony działającej bez profesjonalnego pełnomocnika o możliwości zgłoszenia stosownych dowodów, a następnie przeprowadzenie tych dowodów w celu kategorycznego stwierdzenia, czy wnioskodawca w rzeczywistości posiada przed dniem 1 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a nie jakiegokolwiek pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W tej sytuacji należało zbadać każdy ze spornych okresów zatrudnienia, ustalić, w jakim charakterze był zatrudniony skarżący w każdym z tych okresów, a przede wszystkim, czy prace wykonywane w tym czasie mieszczą się w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Jest to konieczne, zważywszy na fakt, iż dla przykładu nie każda praca kierowcy, czy też funkcjonariusza pożarnictwa, wydaje się być ujęta w tych załącznikach. Należało również wyjaśnić, czy Z. K. wykonywał faktycznie przed 1 stycznia 1999 r. przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a co za tym idzie, jaki okres takiej pracy potrafił udowodnić. Należało wyjaśnić rozbieżności w dokumentach co do pracy na statkach żegluga morskiej (załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych – poz. 23). Ze świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2003 r., wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) w likwidacji, wynika, że odwołujący się od 20 czerwca 1987 r. do 28 stycznia 2003 r. wykonywał prace na statkach rybackich w rybołówstwie dalekomorskim, podczas gdy z książeczek żeglarskich wynikają krótsze okresy zamustrowania na statkach.

Reasumując, wszystkie podniesione wyżej okoliczności potwierdziły zasadność apelacji, a co za tym idzie, potrzebę uchylenia zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania. Należało uznać, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o przepis art. 108 § 2 k.p.c.